
Obsah

Předmluva	17
I. Ošetřování nemocných s některými chorobami dýchacího ústrojí	18
1. Anatomicko-fyziologické poznámky	18
2. Hlavní příznaky při chorobách dýchacího ústrojí	19
Dušnost	19
Cyanóza	19
Kýchání	19
Kašel	19
Sputum (chrchel)	19
Vykašlávání krve (hemoptýza)	20
Bolest	20
3. Diagnostické metody	20
Rentgenová vyšetření	20
Izotopové vyšetření plic	21
Bronchoskopie	21
Funkční vyšetření plic	21
Vyšetření krevních plynů	23
Pleurální punkce	23
Pleurální biopsie	24
Vyšetření sputa	24
Mantouxův test (intrakutánní PPD test)	24
4. Obecné poznámky k ošetřování nemocných s chorobami dýchacího ústrojí	24
Příjem na oddělení, volba pokoje, poloha nemocného	24
Sledování nemocných v průběhu choroby	25
Péče o duševní pohodu	25

Péče o osobní hygienu	25
Výživa	25
Podávání léků	26
Rehabilitace	26
5. Speciální ošetřování nemocných s některými choro- bami dýchacího ústrojí	26
Ošetřování nemocných s respirační insuficiencí	26
Ošetřování nemocných s umělou ventilací plic	28
Ošetřování nemocných v záchvatu průduškového astmatu	32
Ošetřování nemocných s chronickou obstruktivní bronchopulmonální chorobou (tj. chronickou bron- chitidou s emfyzémem plic)	34
Ošetřování nemocných s plicní (postprimární) tu- berkulózou	35
Ošetřování nemocného s operací plic	37
Ošetřování nemocného s drenáží pohrudniční du- tiny	39
6. Kontrolní otázky a úlohy	39
II. Ošetřování nemocných s některými chorobami srdečně cév- ního systému	41
1. Anatomicko-fyziologické poznámky	41
2. Hlavní příznaky při chorobách srdečně cévního sy- stému	42
Hlavní příznaky při chorobách srdce	42
Hlavní příznaky při chorobách periferních tepen	43
Hlavní příznaky při chorobách žil	43
3. Diagnostické metody	43
Rtg vyšetření	43
EKG	47
Fonokardiografické vyšetření	48
Echokardiografické vyšetření	48
Srdeční katetrizace	48
Pletysmografie	49
Měření kožní teploty	49
Vyšetření pulsu a TK	51
Speciální biochemická vyšetření	51
4. Obecné poznámky k ošetřování nemocných s choro- bami srdečně cévního systému	52
Příjem na oddělení, volba pokoje, poloha nemoc- ného	52

První pomoc při porodu v domácnosti	196
První pomoc při porodu na veřejném místě	197
6. Kontrolní otázky a úlohy	197
X. Ošetřování onkologicky nemocných	199
1. Anatomicko-fyziologické poznámky	199
2. Hlavní příznaky nádorového onemocnění	200
3. Psychologické a etické problémy při ošetřování onkologicky nemocných	200
4. Léčba onkologicky nemocných	201
Chirurgická léčba	201
Chemoterapie zhoubných nádorů	202
Radioterapie zhoubných nádorů	203
5. Speciální ošetrovatelská péče o nemocné s některými onkologickými chorobami	207
Ošetřování nemocných s akutní leukémií	207
Ošetřování nemocných s rakovinou prsu	208
6. Kontrolní otázky a úlohy	210
Rejstřík	211

Zásady pro sledování nemocných s chorobami srdce a cév	52
Péče o duševní pohodu	52
Péče o osobní hygienu a vyprazdňování	53
Výživa	53
Hlavní léčebné postupy	53
Rehabilitace	53
Zdravotně výchovná práce	54
5. Speciální ošetrovatelská péče o nemocné s některými chorobami srdce a cév	54
Ošetřování nemocného s akutním infarktem myokardu	54
Ošetřování nemocného s akutní nedostatečností levého srdce	58
Ošetřování nemocného s chronickou nedostatečností pravého srdce	61
Ošetřování nemocného s hypertenzní nemocí	62
Ošetřování nemocného s poruchou tepenného prokrvení končetiny (akutní i chronickou)	64
Ošetřování nemocného se žilní trombózou a zánětem žil na dolních končetinách	67
Ošetřování nemocných s embolií plicnice	68
6. Kontrolní otázky a úkoly	69
III. Ošetřování nemocných s některými chorobami trávicího ústrojí	71
A. Ošetřování nemocných s některými chorobami žaludku	71
1. Stručné anatomicko-fyziologické poznámky	71
2. Hlavní příznaky při chorobách žaludku	71
Dyspepsie	71
Nevolnost (nauzea) a zvracení	72
Bolest	72
3. Diagnostické metody	72
Rentgenová vyšetření žaludku	72
Endoskopické vyšetření žaludku (gastrofibroskopie)	74
Vyšetření žaludeční sekrece	75
Vyšetření stolice na okultní neboli skryté krvácení	76
4. Obecné poznámky k ošetřování nemocných s chorobami žaludku	76
5. Speciální ošetřování nemocných s některými chorobami žaludku	77
Ošetřování nemocných s vředovou chorobou žalud-	

ku a duodena	77
Ošetřování nemocných s operací žaludku	80
B. Ošetřování nemocných s některými chorobami střev	82
1. Stručné anatomicko-fyziologické poznámky	82
2. Hlavní příznaky při chorobách střev	82
3. Diagnostické metody	82
Rentgenové vyšetření střev	82
Endoskopické vyšetření	83
Absorpční testy	85
Vyšetření stolice	86
4. Obecné poznámky k ošetřování nemocných s choro- bami střev	86
Příjem na oddělení, volba pokoje	86
Zásady sledování nemocných s chorobami střev	86
Péče o osobní hygienu	86
Výživa	87
Podávání léků	87
5. Speciální ošetřovatelská péče o nemocné s některými chorobami střev	87
Ošetřování nemocných s akutním průjmovým one- mocněním	87
Ošetřování nemocných se střevní neprůchodností	88
Ošetřování nemocných operovaných na tlustém střevě	90
C. Ošetřování nemocných s některými chorobami jater, žlučových cest a slinivky břišní	91
1. Anatomicko-fyziologické poznámky	91
2. Hlavní příznaky při chorobách jater, žlučových cest a slinivky břišní	92
Žloutenka	92
Bolest	92
Dyspepsie	92
3. Diagnostické metody	92
Rentgenové vyšetřovací metody	92
Endoskopická vyšetření	93
Jaterní biopsie	94
Gamagrafie jater	95
Duodenální sonda	95
Vyšetření zevní sekrece slinivky břišní	95
Biochemické vyšetření — tzv. jaterní testy	95
4. Obecné poznámky k ošetřování nemocných s choro- bami jater, žlučových cest a slinivky břišní	96
5. Speciální ošetřovatelská péče o nemocné s některými	

chorobami jater, žlučových cest a slinivky břišní	96
Ošetřování nemocných s virovým zánětem jater	96
Ošetřování nemocných s jaterní cirhózou	98
Ošetřování nemocného se žlučovou kolikou	99
Ošetřování nemocného s akutním zánětem slinivky břišní	100
Ošetřování nemocných po operaci žlučníku (cholecystektomii)	101
Ošetřování nemocných po operaci na žlučovodu (choledochotomii)	101
6. Kontrolní otázky a úlohy	102

IV. Ošetřování nemocných s některými chorobami ledvin a močových cest 104

1. Anatomicko-fyziologické poznámky	104
2. Hlavní příznaky při chorobách ledvin a močových cest	105
Bolest	105
Změny ve vylučování moči a obtíže při močení	105
Změny moči	105
Celkový vzhled — výraz tváře	105
Otoky	105
Krevní tlak	105
3. Diagnostické metody	106
Rentgenové vyšetřovací metody	106
Endoskopické vyšetření (cystoskopie)	108
Radioizotopové vyšetření	108
Biopsie ledvin	109
Ultrazvukové vyšetření	109
Funkční vyšetření ledvin	110
Vyšetření moči	111
Cíleně biochemické vyšetření	111
4. Obecné poznámky k ošetřování nemocných s chorobami ledvin a močových cest	111
Příjem na oddělení	111
Sledování nemocných v průběhu onemocnění	111
Péče o duševní pohodu	112
Péče o hygienu nemocného	112
Výživa	112
Podávání léků	113
5. Speciální ošetřovatelská péče o nemocné s některými chorobami ledvin a močových cest	113

Ošetřování nemocných s akutní glomerulonefritidou	113
Ošetřování nemocných s ledvinovou kolikou	114
Ošetřování nemocných se zánětem močových cest a pyelonefritidou	116
Ošetřování nemocných s chronickým selháním ledvin	118
Ošetřování nemocných po ureterolitotomii (vynětí zaklíněného kamene z močovodu)	119
Ošetřování nemocného po nefrektomii (odnětí ledviny)	119
Ošetřování nemocných po prostatektomii (odnětí prostaty)	120
6. Kontrolní otázky a úlohy	120

V. Ošetřování nemocných s některými poruchami krvetvorného systému 122

1. Anatomicko-fyziologické poznámky	122
2. Hlavní příznaky	123
Hlavní příznaky při poklesu červených krvinek (anémii)	123
Hlavní příznaky při poklesu bílých krvinek (leukopenii)	123
Hlavní příznaky při poklesu krevních destiček (trombocytopenii)	123
3. Diagnostické metody	123
Vyšetření krevního obrazu	123
Sternální punkce	124
Izotopová vyšetření	124
Biochemická vyšetření doplňující hematologické vyšetření	124
Osmotická odolnost červených krvinek	125
Vyšetření krvácivosti	125
Vyšetření krevní srážlivosti (koagulační čas) metodou podle Leea-Whitea	125
Vyšetření rezistence kapilár metodou Rumpel-Leeda	125
Určení protrombinového komplexu — Quickův test	126
4. Obecné poznámky k ošetřování nemocných s chorobami krvetvorného systému	126
5. Speciální ošetřovatelská péče o nemocné s některými chorobami krvetvorného systému	127

Ošetřování nemocných s anémií z nedostatku železa	127
Ošetřování nemocných s anémií z nedostatku vitamínu B ₁₂	128
Ošetřování nemocných s útlumem bílé krevní složky	129
6. Kontrolní otázky a úlohy	130

VI. Ošetřování nemocných s některými chorobami žláz s vnitřní sekrecí 131

A. Ošetřování nemocných s některými chorobami štítné žlázy	131
1. Stručné anatomicko-fyziologické poznámky	131
2. Hlavní příznaky	131
3. Diagnostické metody	132
Rtg vyšetření	132
Radioizotopová vyšetření	132
Radioimunologické vyšetření	133
Punkce štítné žlázy	134
Reflex Achillovy šlachy (RAS)	134
Vyšetření PBI	134
4. Speciální ošetrovatelská péče o nemocné s některými chorobami štítné žlázy	134
Ošetřování nemocných se zvýšenou činností štítné žlázy (hypertyreózou)	134
Ošetřování nemocných se sníženou činností štítné žlázy (hypotyreózou)	136
Ošetřování nemocných po strumektomii	138
B. Ošetřování nemocných s nedostatečností nadledvin	140
1. Stručné anatomicko-fyziologické poznámky	140
2. Hlavní příznaky chronické nedostatečnosti nadledvin	140
3. Diagnostické metody	140
Dynamický ACHT test	140
Vyšetření 17-KS a 17-OH steroidů v moči	141
Doplňující biochemické vyšetření	141
4. Speciální ošetrovatelská péče	141
Ošetřování nemocných s chronickou insuficiencí nadledvin	141
Ošetřování nemocných s akutní nedostatečností nadledvin	143
C. Ošetřování nemocných s diabetes mellitus	144
1. Stručné anatomicko-fyziologické poznámky	144

2. Hlavní projevy klinického diabetu	144
3. Diagnostické metody	144
Vyšetření cukru a acetonu v moči	144
Vyšetření glukózy v krvi (glykémie)	145
Sběr moči ke kvantitativnímu vyšetření cukru v moči	145
Glukózotoleranční test (dřívější označení glykémic- ká křivka)	146
4. Speciální ošetrovatelská péče	147
Ošetrování nemocných s nekomplikovanou cukrov- kou	147
Ošetrování nemocného s hypoglykemií	150
Ošetrování nemocného v hyperglykémickém neboli diabetickém kómatu	151
5. Kontrolní otázky a úlohy	153

VII. Ošetrování nemocných s chorobami pohybového systému 154

1. Anatomicko-fyziologické poznámky	154
2. Hlavní příznaky	155
Bolest	155
Poruchy hybnosti	155
Deformity	155
3. Diagnostické metody	155
Rentgenová vyšetření	155
Punkce kloubů	156
Endoskopické vyšetření (artroskopie)	156
Kostní biopsie	156
Laboratorní vyšetření	157
4. Obecné poznámky k ošetrování nemocných s choro- bami pohybového ústrojí	157
Příjem na oddělení	157
Sledování nemocných v průběhu onemocnění	157
Péče o duševní pohodu	157
Péče o hygienu	158
Výživa	158
Podávání léků	158
Rehabilitace	158
5. Speciální ošetrovatelská péče o nemocné s některými chorobami pohybového ústrojí	159
Ošetrování nemocných s primární polyartritidou	159
Ošetrování nemocných s artrózou	162
Ošetrování nemocných při úplné náhradě kyčelní-	

ho kloubu (při totální endoprotéze)	164
Ošetřování nemocných s amputací končetiny	164
Péče o nemocné se sádrovým obvazem	166
Péče o nemocné s extenzí	167
6. Kontrolní otázky a úlohy	169

VIII. Ošetřování nemocných s některými chorobami nervového systému 171

1. Anatomicko-fyziologické poznámky	171
2. Hlavní příznaky při chorobách nervového systému	172
Obrny	172
Poruchy citlivosti	172
Afázie	172
Apraxie	173
Poruchy vědomí	173
Křeče	173
Bolest	173
Reakce zornic a nystagmus	173
3. Diagnostické metody	174
Rentgenologická vyšetření	174
Izotopové vyšetření mozku	175
Elektroencefalografie (EEG)	175
Elektromyografie (EMG)	176
Echoencefalografie	176
Odběr mozkomíšního moku	176
4. Obecné poznámky k ošetřování nemocných s chorobami nervového systému	178
Příjem a uložení nemocného	178
Sledování nemocných	178
Péče o duševní pohodu	179
Péče o osobní hygienu	179
Výživa	179
Podávání léků	179
Rehabilitace	179
5. Speciální ošetřovatelská péče o nemocné s některými chorobami nervového systému	180
Ošetřování nemocných s mozkovou cévní příhodou	180
První pomoc (ošetření) při epileptickém záchvatu – grand-mal	181
Ošetřování nemocných s lumboischiadickým syndromem	182
Ošetřování nemocných s otřesem mozku	183

6. Kontrolní otázky a úlohy	183
---------------------------------------	-----

IX. Ošetřování nemocných při některých gynekologických chorobách; ošetřování při těhotenství a porodu	185
--	------------

A. Gynekologie	185
1. Anatomicko-fyziologické poznámky	185
2. Hlavní příznaky při gynekologických chorobách	186
Poruchy menstruace	186
Metroragie	186
Premenstruální tenze	186
Výtok z rodidel (fluor)	186
Bolest	187
3. Diagnostické metody	187
Rtg vyšetření	187
Endoskopická vyšetření	187
Ultrazvukové vyšetření	188
Poševní výtěry	189
Probatorní kyretáž (diagnostický výškrab)	190
Základní gynekologické vyšetření	190
4. Obecné poznámky k ošetřování nemocných s některými gynekologickými chorobami	190
Péče o osobní a intimní hygienu	190
Péče o vyprazdňování	190
Péče o duševní pohodu	191
Léčebné postupy	191
Rehabilitace	192
5. Speciální ošetřovatelská péče o nemocné s některými gynekologickými chorobami	192
Ošetřování nemocné s akutním zánětem děložních přívěšků (akutní adnexitidou)	192
Ošetřování nemocné po gynekologické operaci	193
Ošetřování nemocné po umělém přerušeni těhotenství	194
B. Porodnictví	194
1. Početí a vývoj plodu	194
2. Diagnostika těhotenství	194
3. Obecné poznámky k ošetřovatelské činnosti během fyziologického těhotenství	195
Poradenské sledování	195
Zdravotně výchovná práce	196
4. Hlavní zásady při ošetřování rodičky	196
5. První pomoc při porodu mimo ústav	196